

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0150
Dok.: CKV40468

Besvarelse af spørgsmål nr. 38 af 9. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) (L 168).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 2/2-06 fra Peter Lotinga, Vemmeløv, jf. L 168 – bilag 7.

Ministeren bedes herunder specifikt kommentere den del af henvendelsen som vedrører domsmænd, tiltalte og vidners lange og besværlige rejser, især hvis de skal foretages med offentlig transport.

Ministeren bedes besvare de konkrete spørgsmål i henvendelsen.”

Svar:

I henvendelsen anfører Peter Lotinga bl.a., at den foreslåede sammenlægning af de nuværende 82 byretter til 22 embeder efter hans opfattelse vil indebære, at domsmænd og vidner mv. i mange tilfælde vil skulle foretage urimeligt lange og besværlige rejser, især hvis de skal foretages med offentlig transport. Peter Lotinga anfører endvidere, at de nuværende transportgodtgørelser til domsmænd og vidner mv. er for lave, og han rejser herudover nogle spørgsmål vedrørende udtagelsen af domsmænd mv. og foreslår, at de nuværende tingsteder opretholdes som bidingsteder i de nye retskredse.

Justitsministeriet skal indledningsvis bemærke, at det er et centralt element i lovforslaget at styrke de decentrale led i domstolsorganisationen, dvs. byretterne. For at kunne gennemføre denne styrkelse er det nødvendigt at gøre byretsembederne større, og i praksis kan det ikke anses for en reel mulighed at gennemføre dette og samtidig opretholde de nuværende retskredse. Det betyder uundgåeligt, at der for nogle kan blive længere transporttid til retten end i dag, selv om der ved den foreslåede placering af hovedtingstederne i de nye retskredse bl.a. er lagt vægt på befolkningsgrundlag og trafikale forhold.

Til gengæld opnås med den foreslåede domstolsreform en lang række betydelige fordele for borgerne, også ud fra et nærhedssynspunkt: Byretterne vil som udgangspunkt kunne behandle alle civile sager, også sager mod statslige myndigheder, som i dag behandles i landsretten i første instans. Byretterne vil i modsætning til i dag kunne behandle nævningsager. Det bliver muligt at etablere en forenklet procesform – småsagsprocessen - hvor retten spiller en mere aktiv rolle, således at sager om mindre beløb kan afgøres i byretten væsentligt hurtigere end i dag og uden uforholdsmæssige udgifter. De større byretter med flere ansatte vil give mulighed for en mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse og for i højere grad at skabe et ”fagligt miljø”, der kan medvirke til at øge kvaliteten og effektiviteten af domstolsbehandlingen.

Hertil kommer, at det er forudsat i lovforslagets bemærkninger, at særligt ”borgernære” sager – f.eks. skiftesager, fogedsager og notarialvæsen – vil kunne gennemføres sådan, at der lokalt efter behov afholdes retsmøder uden for hovedtingstedet.

Ved vurderingen af det samlede reformforslag mener Justitsministeriet derfor, at det ikke kan være af afgørende betydning, at der for nogle domsmænd og vidner mv. vil blive længere til byrettens hovedtingsted end i dag, også under hensyn til, hvor forholdsvis sjældent den enkelte typisk vil skulle møde op på hovedtingstedet, jf. nedenfor.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 29 vedrørende lovforslaget, vil nogle domsmænd som følge af den foreslåede retskredsreform få længere afstand til byrettens hovedtingsted end i dag, men lægdommere vil ligesom i dag som udgangspunkt alene skulle medvirke i straffesager 4 gange årligt, jf. retsplejelovens § 68 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 35).

Nogle vidner vil også få længere afstand, end hvis de nuværende retskredse blev opretholdt, men vidner vil normalt kun skulle møde op på hovedtingstedet én gang. Desuden er det i mange sager ret tilfældigt, hvor vidnerne i sagen bor eller arbejder.

For så vidt angår transportgodtgørelse mv. til lægdommere og vidner mv., kan Justitsministeriet oplyse, at de nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse nr. 712 af 17. november 1987 om ydelser til lægdommere og vidner mv., som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 1180 af 15. december 2000.

Efter bekendtgørelsen tilkommer der nævninger og domsmænd mv. 1.100 kr. for hver dag og 120 kr. for hver nat, de i anledning af deres hverv må være borte fra hjemmet (§ 1, stk. 1). Der tilkommer vidner 40 kr. for hver påbegyndt periode af 2 timer, de i anledning af vidnepligten må være borte fra hjemmet, dog mindst 80 kr. (§ 2, stk. 1). Herudover har lægdommere og vidner krav på godtgørelse bl.a. til befordring efter de regler, der gælder for ansatte i staten (§ 3, stk. 1). For 2006 udgør taksten 1,78 kr. pr. km. Reglerne om ydelser til lægdommere og vidner mv. fast-

sættes af Domstolsstyrelsen. Justitsministeriet vil i forbindelse med en vedtagelse af lovforslaget anmode Domstolsstyrelsen om at overveje, om taksterne på området er passende.

Med hensyn til de spørgsmål, som Peter Lotinga rejser vedrørende udtagelse af domsmænd mv., henvises til besvarelsen af Retsudvalgets spørgsmål nr. 30 vedrørende lovforslaget. Som det fremgår heraf, vil lægdommerne (nævninger og domsmænd) ligesom i dag blive udtaget til en byrets nævninge- og domsmandsliste på grundlag af grundlister, som skal udarbejdes af kommunerne i den pågældende retskreds, jf. retsplejelovens § 68 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 35). Pligten til at udarbejde grundlister vil således ligesom i dag påhvile samtlige kommuner i retskredsen, og kredsens lægdommere vil derfor ikke kun komme fra f.eks. den kommune, hvor hovedtingstedet er placeret.

For så vidt angår udtagelse af lægdommere til den enkelte sag vil dette ligesom i dag ske ved, at retten udtager det fornødne antal personer efter tur blandt de personer, der står anført på rettens nævninge- og domsmandsliste, jf. retsplejelovens §§ 79 og 88 (som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 41 og 44). Der lægges således ikke op til, at der fremover kun skal benyttes de lægdommere, der bor tættest ved tingstederne.

Med hensyn til Peter Lotingas forslag om at opretholde de nuværende tingsteder som bitingsteder i de nye retskredse bemærkes, at dette bl.a. ville medføre en meget betydelig fordyrelse, hindre den tilsigtede effektivisering af byretternes drift og – hvis den foreslåede domstolsreform i øvrigt skulle gennemføres uændret – indebære, at retternes personale dagligt skulle rejse mere (hvorimod vidner og domsmænd som ovenfor omtalt kun skal møde op i retten få gange).